

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 43.

27de oktober 1895.

21de aarg.

Liden spillemand.

Børneblad.

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forstod. 3 pakker til en adresse paa over 5 eksptr. levers det for 40 cents, og over 25 eksptr. for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaar expeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende redaktionen af bladet, sendes til Rev. E. Wulfsberg, Decorah, Iowa.

Undervisningsplan for søndagskolen.

Anden aargang.

Loogfyrrethvende lesse.

Den anden artikel.

IV. Kristi tredobbelte embede.

C. Kristus som jans konge.

ABC-klassen: Mat. 17, 14: Han er herrens Herre og kongers Konge.

Katekismus-klassen: Samme som ovenfor og Joh. 18, 36: Jesus sagde: Mit rige er ikke af denne verden; var mit rige af denne verden, da havde vel mine tjenere streket for, at jeg ikke var bleven overgiben til jøderne; men nu er mit rige ikke af den.

Forklarings-klassen: Samme som ovenfor og 2 Tim. 4, 18: Herren vil fri mig fra al ond gjerning og frelse mig ind i sit himmelske rige; ham være ære i al evighed! Amen.

Vi nk.

Kristus den sande konge.

(Indtog i Jerusalem, Bbh. 88; befjendelse for Pilatus, Bbh. 93.)

Kristi fiender er som myg, der flyver lige ind i en brændende fakkell.

— Neppe var Herrens rige grundet, saa vilde mørket omstøde det. De hedenske keisere i Rom besluttede at udrydde de kristne fuldstændig; de lod tusender af mænd, kvinder og børn myrde, bibelen brænde, templerne nedrive; men det hjalp intet — de kristne lod sig dræbe ligesom slagtesaar og befjendte alligevel Kristus, og deres tal tog til. Det var, som hedningerne selv befjendte, som om der af hver blodsdraabe, der blev udgydt, blev født en ny kristen. Man opgav endelig forsølgelsen; keiser Konstantin blev selv kristen, og Herrens sag havde vundet feier. Saa kom der en keiser paa tronen, der tidligere havde været kristen, men siden atter var frasalden og bleven en hedning: Julian den frasaldne. Denne vilde være klogere end sine forgjængere; han vilde ikke bruge magt, men klogskab og list mod kristendommen. Han gjorde, hvad kristendommens

fiender gjør i vore dage, han lod lære, at denne religion kun var slavers og daarers religion, og da de kristne ved sin barmhjertige kjærlighed mod de fattige havde erhvervet sig selv hedningernes agtelse, oprettede han paa statens bekostning hedenske velgjørenhedsanstalter; endvidere fjernede han de kristne fra statens embeder, dømte dem til at gjenopbygge de hedenske templer, udelukkede dem fra de høiere skoler, begunstigede ethvert hedensk foretagende og hemmede og forhød ethvert kristeligt. De kristne søiede sig heri og lod ham roligt blive ved; men alle hans forholdsregler viste sig snart unyttige. Han tillod ogsaa jøderne, for at gjøre Kristi spaadom tilskamme, at gjenopbygge templet i Jerusalem, og hjalp selv til med penge og arbejdere. Men da man begyndte at mure op ruinerne, „for“, som en af hans hedenske krigsmænd selv fortæller, „ild ud af jorden“, murene styrte om og dræbte arbejderne, og foretagendet maatte opgives. Keiseren blev endelig mismodig og viltraadig; han blev indviklet i en krig med parterne, drog selv med sin hær til Asien og blev dødelig saaret af et fiendeligt spyd. Han opfangede blodet, som flød ud af saaret, med sin hule haand; kastede det op mod himmelen og skal ifølge et gammelt sagn i sin dødsstund have raabt: „Saa har du dog seiret, galilæer!“

— Da den svenske konge Gustav Adolf i den store trængselstid kom de tykke lutheranere til hjælp, for han over habet til Tyskland med en liden hær, og hans fiender kaldte ham kun snekongen, hvis magt ligesom sneen vilde forgaa af sig selv, uden at man behøvede at gjøre sig nogen anstrengelse; men paa hans hærs faner stod Krevet med gyldne bogstaver: „Er Gud for os, hvo kan da være imod os?“ Da nu hans lille høb den 17 septbr. 1631 ved Leipzic stod lige over for fiendens hær under Tilly, og fienden alt troede at skulde se den lille hær tilintetgjort, bad han sine krigere istemme som slagsang Luthers salme:

„Vor egen magt er intet værb,
Vi ere snart forlorne;
Men for os slaar med Herrens sværd
Den af Gud selv uddaarne;
Spør du, hvad navn han bær,
Det Jesus Kristus er,
Hærfarens herre prud,
Der er ei anden Gud,
Han marken vil beholde!“

Og da Gud hjalp ham i kampen, og fienden overalt blev kastet tilbage og slagmarken opfyldt med flygtende, kastede han sig paa knæ midt imellem de døende og saarede og udbrød lydlig: „Han marken vil beholde.“

Lessons for the Sunday School.

SECOND YEAR.

Forty-second Lesson.

THE SECOND ARTICLE.

IV. The Offices of Christ.

C. Christ, the true King.

ABC Class: Rev. 17, 14: He is Lord of lords and King of kings.

Catechism Class: Same as above, and John 18, 36: Jesus said: My kingdom is not of this world, if my kingdom were of this world, then would my servants fight, that I should not be delivered to the Jews; but now is my kingdom not from hence.

Explanation Class: Same as above, and 2 Tim. 4, 18: The Lord shall deliver me from every evil work, and will preserve me unto his heavenly kingdom, to whom be glory for ever and ever. Amen.

SUGGESTIONS.

Christ, the true King.

(Entrance into Jerusalem, B. H. 88; Confession before Pilate, B. H. 93.)

— He became one of us that he might be our king; he clothed himself in our dust that we might wear his royal robe; he lay in our grave that we might sit on his throne; he founded our joy in the deep bitterness of his own soul, our kingdom in his own obedience and subjection. Has he not claim to reign over us?

— Edward, the Black Prince, having conquered and taken prisoner King John of France, nobly condescended to wait on his captive the same night at supper. — Christ, having first subdued his people by grace, waits on them afterwards to the end of their lives.

— Napoleon the Great once said: "I shall soon be in my grave." Such is the fate of great men. So it was with the Caesars and Alexander. And I, too, am forgotten, and the conqueror and emperor is a college theme. I die, and my dead body must return to earth and become food for worms. Behold the destiny, now at hand, of him who has been called the great Napoleon. What an abyss between my great misery and the eternal reign of Christ, who is proclaimed, loved, and adored, and whose kingdom is extending over all the earth!

— A wounded soldier-boy was dying in a hospital. The lady who watched at his bedside said to him, "My dear boy, if this should be death coming upon you, are you ready to meet Christ?"

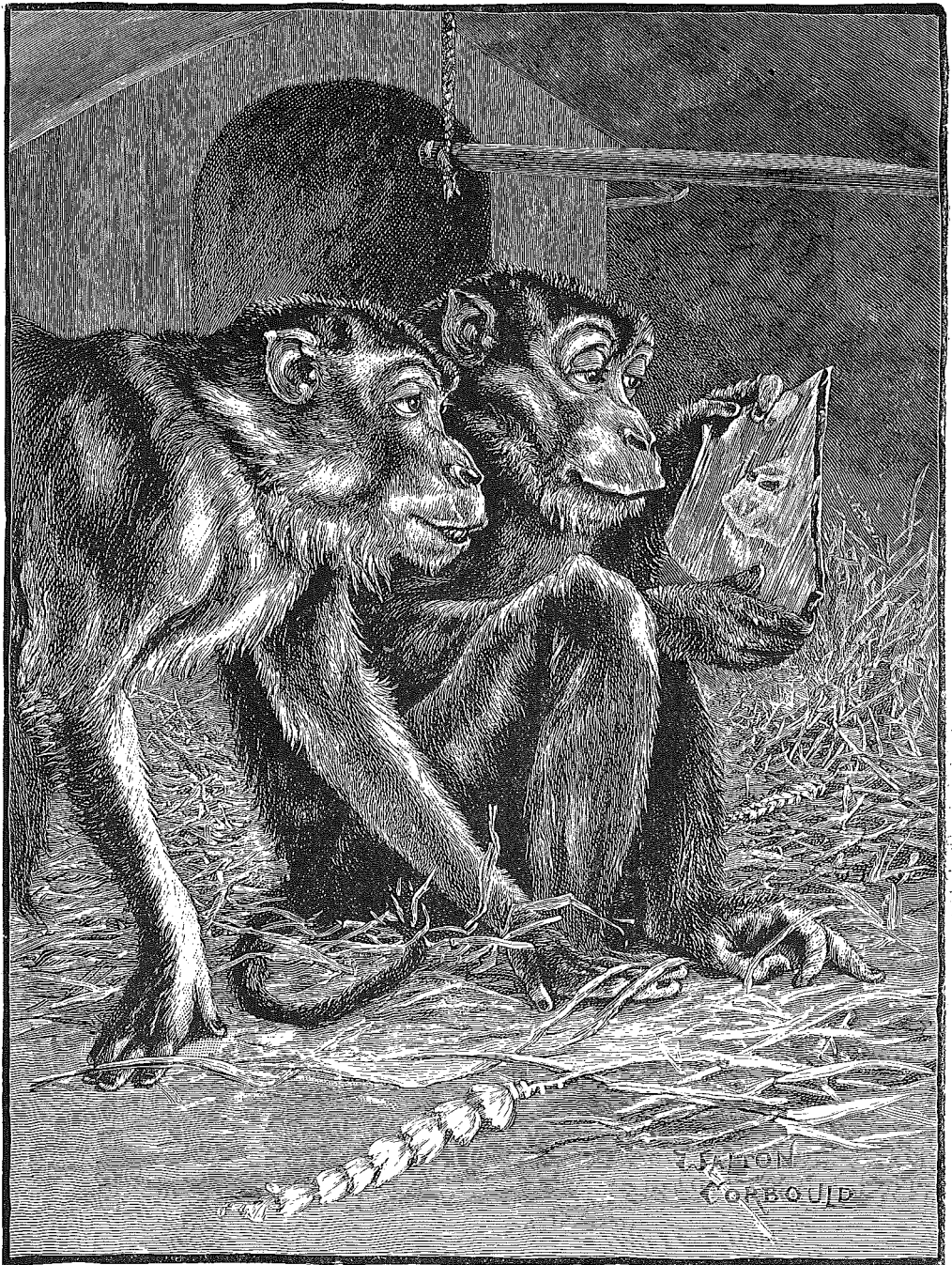
He answered, "I am ready, madam; for this," and he placed his hand upon his heart, "has long been his kingdom."

— A lady, while on a visit to the Exposition at Paris, died. During her last moments speech had left her; but she managed to articulate the word, "Bring." Her friends, in ignorance of her meaning, offered her some food; but she shook her head and again repeated the word, "Bring." They then offered her some grapes, which she also declined, and for the third time uttered the word, "Bring." Thinking she desired to see some absent friends, they brought them to her; but again she shook her head, and then, by a great effort, she succeeded in completing the sentence,

"Bring forth the royal diadem
And crown him Lord of all!"

and then passed away to be with her king.

— An evangelical colporteur once sold a large copy of the Bible in the market-place of Montal-boryo, a village in Spain, that unhappy country, the people of which have so long been kept in ignorance and superstition by the Pope of Rome and his priests, who forbid the people to read the Bible. A priest, leaving the adjoining church, snatched the sacred volume from the buyer and flung it to the ground, exclaiming, "The books of these heretics shall not come into our village." He led on an assault, in which the colporteur, pelted with stones, was glad to escape with his life. Five weeks afterward, he passed that same hamlet at evening, when he thought he would not be recognized. But the first man who met him asked if he were not the Bible-man. Truth compelled him to say, "I am," though not without fear. What was his surprise, however, to find that instead of stoning him, the people were all now clamoring for his books! Mark how the King of kings had brought about this wondrous change. A grocer, picking up the Bible which the priest had thrown to the ground, had torn out the leaves and used them as wrapping-paper for his soap and candles and cheese. The Spaniards unwrapped their wares, and were attracted to read the words printed in large type upon them; and so the Lord's gracious words found their way into their hearts, and they went to the shopkeeper to get more, and when the stock was exhausted prayed God to send back the colporteur with his Bibles. His reappearance was the signal for the immediate sale of all his copies; and then they begged him to stay and teach them the truth which the Book contained. How forcibly this incident reminds us of the words on Luther's monument at Worms: "The Gospel which our Lord put into the mouths of his apostles, that is his sword, with which as with thunder and lightning he strikes in the world."

Aber, som spiller fig.

„Na, gjør det istand for mig!“

Taterbarnet.

(Slutning.)

 Jeg er kommen for at tjene dig, bedstemor", sagde hun ydmyg, "og hvis du vil tilgive mig og atter lade mig faa lov til at være hos eder, skal du aldrig komme til nogengang at klage over mig. Jeg har lært at arbejde og vil faa gjerne gjøre mit bedste. Jeg er ikke længere det viltre, ustyrlige barn, som jeg engang var."

"Børn er og bliver børn", svarte den gamle med taarer i øinene, "man maa ikke forlange af dem, at de skal have samme forstand som voksne folk. Vi har saa mangen gang ønsket Mirjam tilbage til os. Ikke sandt, Johan?"

"Jo, det er sikkert", var svaret, "og hvis Fridoline ikke har noget mod det, tænker jeg, at vi beholder pigen hos os."

Han vidste altfor godt, hvorledes dette stemte overens med hans datters søster og vendte sig derfor uden at bide paa noget svar fra Fridoline til fru Helman og sagde:

"Saa er altsaa den sag afgjort. Kanstle doktoren er saa venlig at skrive til klostret, at pigen er kommen tilbage, og at vi nu ikke vil give slip paa hende."

Det var en lykkelig dag. Mirjam og Fridoline løb sammen fra loft og til kjelder for at bese huset fra øverst til nederst og kyskede hverandre og lo og snakkede uophørlig; de havde saa uendelig meget at fortælle hverandre. Imidlertid fulgte Johan med fru Helman tilbage til Freital for at træffe gamle Søsfer og indbyde ham til middag næste dag; thi mor Lisbet vilde lære at kjende denne mand, som hun syntes allesammen skyldte den største taknemmelighed.

Snart strømmede alle landsbyens koner sammen for at se Mirjam og høre om hendes oplevelser; mor Lisbet var for svag til nu ligesom i gamle dage at vise dem døren, og derfor blev stuen snart fuld. Madam Sjaps og Kristine Moser tilbød sig at koge aftensmaden, men Mirjam sagde nei — det var hendes arbejde. De lo begge. De syntes, hun var temmelig ung til at paatage sig husholdningen saaledes med engang; men Mirjam svarte:

"Jeg er kanstle ikke stor, men jeg er sterk nok. I Fugleskog' fit jeg nok ikke spare

paa kræfterne, og da var jeg et aar yngre. Nu vil jeg anstrenge mig alt, hvad jeg kan, og I skal faa se, at jeg kan greie det."

Mens hun snakkede med gæsterne, benyttede hun tiden; hun tørrede væk alt det støv, som var synlig rundt om, fyrede op i ovnen, dækkede bordet og gjorde alt istand. Fridoline havde ladet katten være i fred og fulgte Mirjam som en slugge og hjalp til, enten det var at hente et sad eller bære ind lidt ved eller skrælle poteter. Hun havde den bedste vilje, stakkar, men var ikke istand til at gjøre noget paa egen haand. Der maatte altid være nogen, som gjorde alt foran hende, men da kunde ogsaa hun være noksaa slink.

Hvor glad var ikke mor Lisbet over at have faaet Mirjam tilbage! Hun var aldeles forbauset over, hvor forandret den unge taterpige var bleven. Den stakkar gamle havde haft ikke liden nag i sin samvittighed over, at de havde sendt hende bort; hun havde efterpaa syntes, at de havde været for haarde mod hende. Det var vistnok saa, at hun ved sin tankeløshed var aarsag i Fridolines sygdom, men den utrættelige kjærlighed, hvormed hun havde pleiet den syge, burde have gjort, at de tilgav hende. Maaftle hun ogsaa havde givet barnet for meget arbejde og for liden frihed; hun havde maattet gjøre meget mere end Fridoline. Endnu mere uheldelig havde den gamle følt sig, da efterretningen om Mirjams forsvinden fra Fugleskog naaede frem til Grünfeld. Hvis virkelig ulve havde fortæret den uheldige pige, syntes mor Lisbet, at hun var skyld i hendes død. Man kan derfor tænke sig til hendes glæde, da hun atter saa Mirjam frisk og sund for sine øine. Og havde hun i begyndelsen sine tvil om hendes evne til at kunne greie husholdningen, saa kom hun snart paa andre tanker.

Den gamle Lisbet trængte ogsaa virkelig i høit grad en til at hjælpe sig; thi hun var ikke længere istand til at udføre alt sit arbejde i kjøkken, fjøs og have. Hun havde hyppige feberanfald. Efter disse fulgte gjerne stor udmattelse, saa hun maatte have en stot at støtte sig paa, naar hun gik. Ogsaa hendes øine var blevne svagere. Hun kunde vistnok endnu baade spinde og strikke, men derimod slet ikke sy, ikke engang naar Fridoline hjalp hende med at træde traaden i naalen. Hendes sønmedatter var desværre

alt andet end slink og havde liden lyst til at lære; som følge deraf begyndte efterhaanden baade dækketøi og sengeklæder at blive hullede, og familiens klædebragt var heller ikke længere saa pen og ordentlig som dengang, da mor Lisbet kunde sætte alt istand.

Straks den første morgen traadte Mirjam tidlig om morgenen hen til den gamles seng. „Du behøver ikke at gjøre dig nogen bekymringer, bedstemor“, sagde hun glad, „jeg ved godt, hvad jeg skal gjøre. Først skal jeg melke koen og give alle dyrene mad, saa skal jeg gjøre istand frokosten, og naar Fridoline og far Kapsel er staaet op, vil jeg gjøre rent i værelserne. Ja, først maa jeg naturligvis pudse fars støbler og børste hans klæder, ikke sandt? Bliv du bare roligt liggende. Er der noget, jeg ikke forstaaer, skal jeg komme og spørge dig. Du skal se, at jeg har lært noget af hvert i klostret og paa Fuglestog.“

„Og hos taterne da? Hvad, mit barn?“ spurgte den gamle smilende.

„Na ja, bedstemor, hos dem har jeg lært meget“, svarte Mirjam alvorlig. „Blandt dem lærte jeg først at forstaa, hvad jeg havde mistet ved min daarfskab, og først hos dem blev saa meget af det, som fru Helman havde lært mig, klart for mig. Men du maa forresten vide, at taterne ogsaa ved meget, som det kan være baade godt og nyttigt at lære.“

Hun vilde ikke sige mere nu, men hun tænkte paa noget, som ganske og aldeles fyldte hendes sind. Taterne, som altid lever i den fri natur, kjendte endel urter, af hvilke de kunde tilberede forskellige legemidler. Mirjam havde ofte hjulpet Miffa Salosy med at indsamle saadanne planter. Og nu benyttede hun sine fristunder til ivrig at søge efter saadanne planter, som kunde hjælpe mod feber og gigt. Men da hun havde fundet endel, kom hun at tænke paa, om de kanske blot hjalp for taterfolket. Tænk om de istedenfor at gabne, virkede skadelig for hendes kjære venner. Hun besluttede derfor at tage en tur ud til doktoren i Freital for at høre hans mening.

„Gi, ei, min lille heks“, sagde denne, „saa du vil øve troldomskunst mod dine bedste venner? Lad mig se, hvad det er for urter, du har samlet!“

Hun fremviste sine planter.

Doktoren betragtede dem og syntes at være tilfreds.

„Ikke daarlig valgte, mit barn. Prøv dem blot! Men vent bare ikke for stor virkning af dem. Taternes legemer er ikke forskellige fra andres, men nogen urt, som kan helbrede for alderdom, gives ikke, og mor Lisbet bliver neppe bedre ved den drik, du har at give hende.“

Veroliget gif Mirjam atter sin vei, fuld af tillid til sine lægende urter. Hun sit virkelig ogsaa den glæde, at hendes balsam i betydelig grad lindrede Johan Kapsels smerter, hvilket han var meget taknemmelig for; den, som rigtig for alvor har sølt gigten i sit legeme, vil kunne forstaa dette.

Maaske ogsaa den unge taterpiges drik vilde have kunnet virke styrkende paa gamle mor Lisbet, hvis hun blot havde benyttet den. Men hun smagte blot saavidt paa den, og da hun fandt den afføielig, var det ikke muligt at faa hende til at drikke mere, hvor meget hun end satte pris paa Mirjams gode vilje.

* * *

Saaledes havde for anden gang Mirjam fundet et kjærligt hjem hos familien Kapsel i Grünfeld og dennegang ikke mere som en træksfugl, som ved første leilighed atter vilde flybe sin vei, men som et virkeligt medlem af familien. Hun satte sin glæde i paa enhver mulig maade at vise de kjære mennesker sin kjærlighed og taknemmelighed. Hun havde faaet noget at leve for, syntes hun.

Aldrig blev hun træt af at stille og arbejde for Johan og hans mor, saalænge de levede, og efter deres død var hun i huset hos Fridoline, som var bleven gift med møl-lerens søn Josef, og blev her ligesaa uundværlig som hos de gamle. Livets vei er ikke altid glat og jevn, og heller ikke den del, som Mirjam havde igjen, skulde blive uden skarpe stene og spidse torne; men idet vi nu efter saa langt sambær skilles fra hende, kan vi dog gjøre det i den stkre forvisning, at det i det hele og store var et liv, rigt paa stille lykke og fred, som blev hende tildel.

Den lille mus.

En morgen var Wilhelmine ude og spadserede med sin mor; de vilde se solen staa op. Det var om høsten. Kor-net var forlængst staaet og bragt i lade; luften var frisk og styrkende og farvede Wilhelmines kinder røde. Hun og moderen stynede sig afsted; thi himmelen begyndte allerede at rødme i øst, og de maatte stynde sig, hvis de tidnok skulde komme til det sted, hvorfra de skulde se solopgangen.

Da stansede Wilhelmine pludselig, nappede sin mor i skjolen og hviskede sagte: "Oys, mama! Se der!"

Moderen stansede og saa i den retning, som hendes datter pegte. Snart fik hun øie paa to mus; den ene, som var gammel og havde mistet synet, sad aldeles stille, medens den anden sprang omkring og fandt et hvedekorn snart hist og snart her, og naar den havde faaet sammen en del, bragte den dem til den gamle mus, der meget ivrig fortærede dem. Medens den gamle spiste, sprang den unge paant omkring for at finde mere.

Dette varede en stund. Wilhelmine og hendes mor blev staaende og se paa dem; de hverken rørte paa sig eller talte et eneste ord for ikke at skræmme dyrene. Tilslut syntes den gamle mus at være mæt; thi den unge greb den forsigtig med tænderne i øret og førte den paa denne maade langsomt hen til et hul i jorden, hvor de begge hurtig forsvandt.

"Nei, hvor vakkert det var at se paa!" udbrød Wilhelmine da musene var forsvundne, og klappede fornøiet i hænderne.

"Ja, det er vidst," sagde moderen, "jeg blev rent rørt ved at se det. Den blinde mus er uden tvil mor til den anden, som paa grund af alderdom og blindhed ikke kunde forsørge sig selv, og som sikkerlig vilde komme til at dø, hvis dens barn ikke med en saadan kjærlighed og omsorg sørgede for den. Al, min kjære datter, du kan tro, at mange mennesker kunde have grund til at stamme sig ved at betragte denne lille mus; du skulde vide, hvor utaknemmelige mange børn er mod sine forældre! Hvor mangt et barn glemmer ikke alle de jævnløse nætter og alt det besvær moderen har havt for deres skyld og vil ikke ofre det mindste for hende,

naar hun blir skrøbelig og trænger hjælp." Moderens ord gjorde, at Wilhelmine fik taarer i øinene; hun kom til at tænke paa, at hun allerede saa mangen gang havde sat op et grættent og surt ansigt, naar hun skulde hjælpe sin mor. Hun kjendte heftige bebreidelser i sin samvittighed og før moderen vidste, sprang hun hen og slog hænderne om den kjære mors hals og udbrød:

"Du skulde bare vide, hvor glad jeg er i dig, mama!"

Opløsning paa talkvadret i nr. 41

22	16	12	10	5
3	4	14	20	24
11	17	13	15	9
23	21	18	1	2
6	7	8	19	25

Geografisk gaade.

Forbogsstaverne læste ovenfra, danner navnet paa en by i England, og endebogsstaverne, læste ovenfra, danner navnet paa en by i Norge.

1. En by i Portugal
2. En norsk elv
3. En by i England
4. En by i Syrien
5. En by i Portugal
6. En by i Norge.

Gans Kirkeng
fra Kistestad.

Skulte dyr.

1. Det var en stor stam for mig (1 pattedyr, 1 fisk, 1 krybdyr)
2. Vil du endelig være borte saa længe? (1 fugl, 1 fisk)
3. Han er allerede begyndt paa skolen (1 fugl, 1 pattedyr.)

Ivar S. Smedsmo
fra Baage.